

Uchwała nr 294/2016
Prezydium Krajowej Rady
Polskiego Związku Działkowców
z dnia 17 sierpnia 2016

*w sprawie zajęcia stanowiska w przedmiocie statusu osób pozbawionych
członkostwa w PZD w ramach postępowania wewnątrzorganizacyjnego*

W związku pismem z dnia 23 czerwca 2016r. (AO-I.511.82.2016.PBO), skierowanym do Prezydium KR PZD przez Prezydenta m.st. Warszawy, występującego w charakterze organu nadzoru nad stowarzyszeniem ogrodowym PZD, Prezydium KR PZD stwierdza:

1. Zaskarżenie do sądu, w trybie art. 50 ust. 1 ustawy o rodzinnych ogrodach działkowych, uchwały w sprawie pozbawienia członkostwa w PZD, nie wpływa na status osoby pozbawionej członkostwa w PZD,
2. W przypadku, o którym mowa w pkt. 1, uchwała w sprawie pozbawienia członkostwa w PZD podjęta w trybie zgodnym ze Statutem PZD, do chwili jej uchylenia przez Sąd, wywołuje skutki prawne, które muszą być respektowane przez organy PZD.

Uzasadnienie

Wystąpienie organ nadzoru odnosi się do kwestii statusu osoby, której członkostwo w PZD ustało w trybie pozbawienia członkostwa, a co do której nie zakończyło się postępowanie sądowe, prowadzone na podstawie art. 50 ust. 1 ustawy z dnia 13 grudnia 2013r. o rodzinnych ogrodach działkowych (Urod)

Zgodnie z § 30 ust. 1 Statutu PZD, członkowi Związku przysługuje prawo odwołania się od uchwały o pozbawieniu członkostwa do właściwego organu wyższego stopnia nad organem wydającym uchwałę, w ciągu 14 dni od daty otrzymania uchwały. Wniesienie odwołania w terminie i trybie, określonym w § 30 ust. 1 i 2, wstrzymuje wykonanie zaskarżonej uchwały (§ 30 ust. 2). Zgodnie z § 50 ust. 2. Uchwały organów PZD podjęte w trybie odwoławczym są ostateczne i nie przysługuje od nich odwołanie. Z kolei treść § 30 ust 3 statutu PZD uzasadnia stwierdzenie, iż z dniem rozpatrzenia odwołania (w sposób negatywny) uchwała w sprawie pozbawienia członkostwa staje się wykonalna.

Tym samym zasadnym jest stwierdzenie, iż w przypadku utrzymania uchwały o pozbawieniu członkostwa w mocy przez organ odwoławczy, postępowanie wewnątrzorganizacyjne w przedmiotowej sprawie uznaje się za zakończone, a zatem członkostwo ustaje (§ 24 pkt 2 Statutu PZD).

W świetle powyższych uwag, zgodnie ze Statutem PZD, obowiązywanie ostatecznej uchwały w przedmiocie pozbawienia członkostwa wywołuje ten skutek, iż osoba, której ona dotyczy, uznawana jest za „nieczłonka” PZD. Zasadnym jest również stwierdzenie braku podstaw dla przyjęcia, że status ten ulega zmianie, w przypadku podjęcia próby podważania uchwały poprzez skierowanie wniosku o stwierdzenie nieważności uchwały w trybie wewnątrzorganizacyjnym (§ 51 Statutu PZD) lub wniosku o jej uchylenie (§ 52 ust. 1 Statutu PZD).

Analogiczną opinię należy wyrazić również nt. skutków ewentualnego zaskarżenia uchwały w trybie art. 50 ust. 1 Urod do sądu powszechnego. Za powyższym stanowiskiem przemawia zarówno treść ustawy Urod – tj. brak przepisu, z którego wynikałby skutek w postaci wstrzymania wykonalności uchwały w przedmiocie pozbawienia członkostwa w związku ze skierowaniem pozwu do sądu, jak i orzecznictwo dotyczące analogicznych spraw, tj. o pozbawienie członkostwa w stowarzyszeniu, a zapadłych na gruncie sporów dotyczących stowarzyszeń funkcjonujących w oparciu o ustawę z dnia 7 kwietnia 1989r. prawo o stowarzyszeniach (Upos), zwłaszcza, że zgodnie z art. 45 ust. 2 Urod, w zakresie w niej nieuregulowanym, do stowarzyszeń ogrodowych stosuje się odpowiednio przepisy Upos.

W świetle powszechnie przyjętych w orzecznictwie i doktrynie poglądów, pomimo braku w ustawie prawo o stowarzyszeniach regulacji odnoszących się do tej kwestii (odpowiednika art. 50 ust. 1 Urod) członkom stowarzyszeń (innych niż stowarzyszenia ogrodowe), przysługuje prawo do zaskarżania uchwał odnoszących się do ich członkostwa. Podstawą prawną do wytoczenia takiego powództwa jest art. 189 kpc. Tym samym, w zakresie prawa do zaskarżenia uchwały dotyczącej pozbawienia członkostwa, sytuacja prawna członka stowarzyszenia ogrodowego jest identyczna, jak członka stowarzyszenia funkcjonującego w oparciu o Upos. Odmiennie kształtuje się sytuacja w zakresie roszczenia o nabycie członkostwa – przysługuje on wyłącznie działkowcowi ubiegającemu się o członkostwo w stowarzyszeniu ogrodowym.

Prowadząc rozważania dotyczące skutków zaskarżenia uchwały w trybie art. 50 Urod, zasadnym jest zatem posłużenie się wykładnią stosowaną przez sądy na gruncie art. 189 kpc, albowiem sprawy te mają w istocie identyczny

charakter. Należy tu wskazać zwłaszcza na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2015 r. III CZP 27/15, zawierającą bardzo szeroki wywód dotyczący możliwości zaskarżenia, w trybie art. 189 k.p.c., przez członka stowarzyszenia uchwały, zarówno w celu ochrony przed bezpodstawnym wykluczeniem z organizacji, jak i innych praw wynikających z nawiązanego stosunku prawnego członkostwa.

Na gruncie sprawy będącej przedmiotem interwencji organu nadzoru, szczególną wagę mają poglądy zawarte w w/w. uchwale SN, a odnoszące się do sposobu interpretacji relacji pomiędzy stowarzyszeniem, a członkiem. Wynika z nich bowiem, iż zdaniem SN, należy je postrzegać nie tylko w kontekście członek – stowarzyszenie, ale również członek - pozostali członkowie stowarzyszenia, *„tak by członkowie pozostający w danej organizacji nie byli przymuszeni do współdziałania z osobami, z którymi nie są w stanie współdziałać. Inaczej mówiąc, wolność zrzeszania się to nie tylko prawo do wstąpienia do stowarzyszenia, ale również prawo stowarzyszenia do wykluczenia członków.”* Uwaga ta, jest o tyle istotna, że z uzasadnienia uchwał będących przedmiotem sprawy objętej interwencją organu nadzoru wynika, iż podstawą pozbawienia członkostwa było naruszenie Regulaminu ROD, który w istocie służy umożliwieniu działkowcom korzystania z działek zgodnie z ich przeznaczeniem. Co za tym idzie, uchwałę organu stowarzyszenia należy postrzegać jako działanie skierowane na ochronę praw i interesów pozostałych członków organizacji posiadających działki w ogrodzie.

Odnosząc się do zasadniczego wątku wystąpienia organu nadzoru – tj. statusu osób pozbawionych członkostwa, co do których nie zakończyło się postępowanie sądowe prowadzone na podstawie art. 50 ust. 1 Urod, a zatem skutków uchwały objętej przedmiotem zaskarżenia, należy przywołać tezę z wyroku Sądu Najwyższego z dnia 6 stycznia 2009 r. I UK 123/08, w którym stwierdził on, iż *„uchwała (organu stowarzyszenia podjęta w trybie zgodnym ze statutem) dotknięta nieważnością aż do chwili jej uchylenia przez Sąd wywołuje skutki prawne, które muszą być respektowane”*.

Biorąc powyższe pod uwagę, Prezydium KR PZD postanowiło jak na wstępie.

Wiceprezes

Prezes

Tadeusz Jarzębak

Eugeniusz Kondracki